

Foreign
Investors
Council

POSLOVNI
BAROMETAR

Sarajevo, Decembar 2025.

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE STRANIH INVESTITORA (VSI)

Fra Anđela Zvizdovića 1/14, Toranj B
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Telefon: +387 33 295 880

Fax: +387 33 295 889

E-mail: info@fic.ba

Web: www.fic.ba

Predgovor

Čast mi je i zadovoljstvo predstaviti četvrto izdanje publikacije „VSI Poslovni barometar“, koja pruža detaljan uvid u stanje poslovnog ambijenta i investicijskih aktivnosti u Bosni i Hercegovini. Želim izraziti iskrenu zahvalnost svim članicama Vijeća stranih investitora u BiH (VSI) koje su svojim angažmanom i sudjelovanjem omogućile realizaciju ovog istraživanja.

Analiza proteklih godina pokazuje da i pored brojnih izazova sa kojima se susreće privreda u Bosni i Hercegovini, naše članice nastavljaju sa stabilnim poslovanjem, ostvarujući rezultate koji potvrđuju njihovu otpornost, inovativnost i sposobnost prilagođavanja tržišnim promjenama. Posebno je ohrabrujuće vidjeti da, uz ostvarivanje poslovnih ciljeva, značajan broj članica nastavlja ulaganja u projekte društveno odgovornog poslovanja, koji doprinose jačanju zajednice i stvaranju dugoročne vrijednosti za građane Bosne i Hercegovine.

Rezultati istraživanja sadržani u ovom izdanju jasno pokazuju ključne trendove i prioritete naših članica, uključujući investicijske strategije, zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa, te identifikaciju prepreka i rizika u poslovanju. Ovi podaci služe ne samo kao ogledalo trenutnog stanja, već i kao važan alat za planiranje i kreiranje politika koje direktno utječu na poboljšanje poslovnog ambijenta u Bosni i Hercegovini.

U proteklih godinu dana, VSI je fokus stavio na pružanje kontinuirane podrške svojim članicama, kroz pravovremeno informiranje i dijeljenje stručnih analiza, kako bi kompanije bile osnažene za donošenje poslovnih odluka u dinamičnom ekonomskom okruženju. Istovremeno, VSI aktivno surađuje sa nadležnim institucijama u BiH, sa ciljem identifikacije i implementacije mjera koje unapređuju poslovni ambijent, smanjuju administrativne prepreke i olakšavaju investicijski proces.

Uvjereni smo da će četvrto izdanje Poslovnog barometra, poslužiti kao vrijedan alat za planiranje, mobilizaciju resursa i kreiranje politika koje jačaju poziciju stranih i domaćih investitora, te doprinose održivom ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine.

VSI i dalje ostaje posvećen aktivnostima koje podržavaju transparentan i konkurentan poslovni ambijent, a u narednom periodu očekujemo nastavak uspješne suradnje sa partnerima na implementaciji mjera koje potiču rast privrede i osiguravaju stabilno i predvidivo okruženje za ulaganja.

Na kraju, želim da izrazim zahvalnost Programu „SEDEP – Održivi ekonomski razvoj i promocija zapošljavanja u BiH“, na pružanju tehničke i finansijske asistencije čime je pomognuta realizaciju ovog istraživanja, te svim članovima VSI koji su sudjelovali u njegovoj pripremi i izradi.

S poštovanjem,

Sanela Karić

Predsjednica Vijeća stranih investitora u BiH

Sadržaj

PREDGOVOR	1
SAŽETAK	3
UVOD	4
• O Vijeću stranih investitora u BiH	4
• O Programu SEDEP – Održivi ekonomski razvoj i promocija zapošljavanja u BiH	5
• Metodologija	7
A – OPŠTE INFORMACIJE O ČLANICAMA VSI U BIH	8
B – ULAGANJA ČLANICA VSI U BIH	11
C – EKONOMSKI UČINAK ČLANICA VSI	14
D – OCJENA POSLOVNE KLIME U BIH	17
E – ZAPOSŁJAVANJE I OBRAZOVANJE	22
PREGLED GRAFIKONA	
ZEMLJA SJEDIŠTA INVESTITORA	8
PORIJEKLO KAPITALA	9
VRSTA INVESTICIJE	9
PRAVNI OBLIK ORGANIZOVANJA	9
VRSTA EKONOMSKE DJELATNOSTI	10
GEOGRAFSKA RASPOREĐENOST INVESTICIJA	10
IZVORI INFORMACIJA O MOGUĆNOSTIMA INVESTIRANJA U BIH	11
MOTIVI ZA ULAGANJE U BIH	11
UKUPNE INVESTICIJE ČLANICA VSI U BIH	12
INVESTICIJE ČLANICA VSI U 2024/2025. GODINI	12
PLANOVI ZA REINVESTIRANJE U NAREDNE TRI GODINE	12
IZNOS PLANIRANIH INVESTICIJA U NAREDNE TRI GODINE	13
RAZLOZI ZA REINVESTIRANJE	13
PRIORITETNA CILJNA TRŽIŠTA	14
REZULTATI FINANSIJSKOG POSLOVANJA	14
REZULTATI GODIŠNJEG PROMETA OSTVARENOG U 2024. GODINI	15
REZULTATI DOBITI OSTVARENE U 2024. GODINI	15
REZULTATI GODIŠNJEG PROMETA NA OSNOVU IZVOZA U 2024. GODINI	15
PROCENAT GODIŠNJEG PROMETA OD IZVOZA	16
ZEMLJE U KOJE SE NAJVIŠE IZVOZI	16
OCJENA POSLOVNE KLIME U BIH U 2025. GODINI, U ODNOSU NA 2024. GODINU	17
OCJENA TRENUTNE POSLOVNE KLIME U BIH	17
UTICAJ MJERA VLADE FBiH O POVEĆANJU MINIMALNE PLATE NA POSLOVANJE VSI ČLANICA	18
KONKURENTSKE PREDNOSTI INVESTIRANJA U BIH	18
NAJVEĆE PREPREKE ZA USPJEŠNO POSLOVANJE U BIH	19
NAJVEĆI RIZICI ZA POSLOVANJE U BIH	19
KLJUČNI PRIORITETI ZA DRŽAVNE I ENTITETSKE VLASTI U CILJU UNAPREĐENJA POSLOVNOG AMBIJENTA	20
KLJUČNI PRIORITETI ZA LOKALNE VLASTI U CILJU POVEĆANJA INVESTICIJA I ZAPOSŁJAVANJA	20
FAKTORI KOJI BI UNAPRIJEDILI EFIKASNOST JAVNE ADMINISTRACIJE	21
PREPORUKE STRANIM KOMPANIJAMA DA INVESTIRAJU U BIH	21
NETO ZAPOSŁENI U POSŁJEDNJOJ KALENDARSKOJ (2025.) GODINI	22
PLANOVI ZA ZAPOSŁJAVANJE NOVIH RADNIKA U NAREDNE TRI GODINE	22
PLANIRANI BROJ NETO NOVIH ZAPOSŁENJA U NAREDNE TRI GODINE	23
STRUČNOST I POUZDANOST LJUDSKIH RESURSA U BIH	23
POTREBNI PROFILI RADNIKA	24
POTREBNA ZANIMANJA/VJEŠTINE	24
PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE OBRAZOVNOG SISTEMA U BIH	25
NAJVEĆE PREPREKE ZA STVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA	25

Sažetak

Strane investicije predstavljaju jedan od najvažnijih pokretača međunarodne ekonomske saradnje i razvoja zemlje u koju se usmjeravaju. One omogućavaju domaćim kompanijama povezivanje sa stranim partnerima, što otvara prilike za transfer tehnologije, unapređenje kompetencija, razvoj novih vještina i proširenje tržišta. Takvi investicioni projekti direktno doprinose povećanju efikasnosti i konkurentnosti domaćih preduzeća, stvaranju novih radnih mjesta i ukupnom ekonomskom rastu, posebno u zemljama u tranziciji, uključujući Bosnu i Hercegovinu.

Bosna i Hercegovina je prepoznala strateški značaj stranih ulaganja i kontinuirano radi na poboljšanju poslovnog okruženja, ali složena administrativna struktura i fragmentirani regulatorni sistem i dalje predstavljaju izazove za investitore. Upravo zbog toga, članice Vijeća stranih investitora u BiH (VSI) pripremile su ovo četvrto izdanje „Poslovnog barometra“, s ciljem pružanja relevantnih informacija i preporuka vlastima, kako bi se stvorili povoljniji uslovi za ulaganja i unaprijedio položaj postojećih investitora.

Analiza posljednjih godina pokazuje da, unatoč izazovima, investitori u BiH pokazuju visok stepen otpornosti i sposobnosti prilagodbe. Mnoge kompanije su realizovale nove projekte, proširile proizvodne kapacitete i unaprijedile interne procese, što potvrđuje potencijal zemlje za dugoročna ulaganja. Ovi pozitivni primjeri naglašavaju da BiH posjeduje resurse, znanje i strateške prednosti koje, ukoliko se dodatno valorizuju, mogu značajno unaprijediti investicionu klimu.

U izvještaju su jasno istaknute prepreke sa kojima se investitori suočavaju, ali i ključne prednosti investiranja u BiH. S obzirom na umjereno nezadovoljstvo poslovnom klimom koje izražava 38% članica, jasno je da trenutna nepredvidivost i regulatorni izazovi ograničavaju priliv novih investicija. Ipak, visok stepen povjerenja u tržište potvrđuje podatak da 90% članica VSI preporučuje BiH kao destinaciju za ulaganje, dok 65% planira reinvestirati u naredne tri godine.

Planovi zapošljavanja ukazuju na pozitivan trend. Više od polovine VSI članica, njih 63%, namjerava povećati broj zaposlenih u narednom trogodišnjem periodu. Najveća potražnja je za visokoobrazovanim stručnjacima, posebno iz ekonomskih i tehničkih oblasti, dok se značajno traže i kvalifikovani radnici iz strukovnih i zanatskih zanimanja. Ovaj fokus na ljudske resurse naglašava važnost kontinuiranog usklađivanja obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada.

Geografska blizina Evropskoj uniji, dostupnost kvalifikovane radne snage, te niske porezne stope na dobit i PDV istaknuti su kao ključne prednosti BiH. Iskorištavanje ovih faktora predstavlja osnovu za privlačenje novih investicija i jačanje ekonomske stabilnosti zemlje.

Sveobuhvatni uvidi sadržani u ovom izvještaju pružaju jasnu sliku trenutnog stanja stranih investicija, identifikiraju prednosti i izazove te nude smjernice za kreiranje politika koje će unaprijediti poslovnu klimu, ojačati poziciju investitora i doprinosti dugoročnom rastu ekonomije Bosne i Hercegovine.

Uvod

Četvrto izdanje Poslovnog barometra predstavlja jednu od strateških aktivnosti Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini (VSI), realizovanu uz tehničku i finasijsku asistenciju Programa „SEDEP – Održivi ekonomski razvoj i promocija zapošljavanja u BiH“. Ovaj dokument postao je prepoznatljiv kao jedinstven izvor informacija o investicionoj klimi u BiH, izrađen kroz direktnu komunikaciju sa kompanijama koje svojim kapitalom, znanjem i inovacijama doprinose razvoju privrede BiH.

Poslovni barometar je periodično istraživanje koje VSI provodi među svojim članicama – velikim stranim i domaćim investitorima sa ciljem sticanja dubljeg uvida u njihovu ukupnu percepciju poslovnog okruženja u BiH, identifikaciju ključnih prepreka u poslovanju, procjenu spremnosti na reinvestiranje i planova zapošljavanja, kao i sagledavanje mogućnosti za otvaranje novih poslovnih prilika u zemlji. U ovom izdanju predstavljena je i sveobuhvatna zbirna statistika članstva, uključujući podatke o ekonomskim rezultatima, strukturi ulaganja i strateškim planovima.

Dosadašnja tri izdanja (2015., 2018. i 2021.) dala su važan presjek investicijskih kretanja i percepcije poslovne klime u BiH, dok četvrto izdanje donosi osvježene uvide koji odražavaju stanje investicionog ambijenta u periodu intenzivnih globalnih tehnoloških promjena, pojačane konkurencije u regionu i sve izraženije potrebe BiH za modernizacijom regulatornih i ekonomskih politika.

Rezultati istraživanja iz ovog izdanja biće predstavljeni svim relevantnim institucijama na državnom, entitetskom i lokalnom nivou, te će služiti kao argumentovana osnova za unapređenje regulatornog okvira, jačanje efikasnosti javne uprave i kreiranje politika usmjerenih na unapređenje investicione klime. Na ovaj način, Poslovni barometar ostaje ključni alat koji investitorima omogućava da zajednički artikuliraju svoje potrebe i preporuke, a donosiocima odluka usmjerava ka reformama koje mogu generisati veći ekonomski rast, nova radna mjesta i dugoročnu stabilnost.

Vjerujemo da će vlasti u Bosni i Hercegovini prepoznati važnost uvida predstavljenih u ovom izvještaju i koristiti ih kao podlogu za donošenje hrabrih i potrebnih ekonomskih odluka koje će BiH učiniti konkurentnijom, atraktivnijom i predvidljivijom destinacijom za postojeće i nove investitore.

O Vijeću stranih investitora u BiH

Vijeće stranih investitora Bosne i Hercegovine – VSI (Foreign Investors Council – FIC) je neprofitna poslovna asocijacija koja od 2006. godine okuplja najznačajnije strane i domaće ulagače prisutne na tržištu Bosne i Hercegovine. VSI u svom članstvu ima preko 80 najvećih regionalnih i međunarodnih kompanija koje su u BiH investirale više od 9 milijardi KM i zapošljavaju preko 20.000 bh. građana.

Misija VSI je usmjerena na kontinuirano poboljšanje investicione klime i sveukupnog poslovnog ambijenta u BiH. Kao vodeća platforma investitora, VSI aktivno zagovara reforme, inicira dijalog sa institucijama na svim

nivoima vlasti i promoviše prakse koje doprinose stabilnijem, predvidljivijem i konkurentnijem ekonomskom okruženju. Kroz svoja stručna tijela i radne grupe, Vijeće identifikuje ključne izazove, analizira propise, predlaže rješenja i pruža konkretne preporuke za uklanjanje administrativnih prepreka koje usporavaju razvoj privrede.

Uz zagovaračku ulogu, VSI pruža širok spektar praktične podrške kompanijama, uključujući savjetodavne aktivnosti, razmjenu znanja i iskustava, umrežavanje sa međunarodnim partnerima te promociju najviših standarda poslovanja. Fokus je na tome da se investitorima omogući stabilno, efikasno i transparentno poslovno okruženje, ali i da se domaća poslovna zajednica ojača kroz prenošenje globalnih praksi, inovacija i tehnoloških rješenja.

Kao jedinstven glas investitora u BiH, VSI ima ključnu ulogu u unapređenju saradnje između privatnog i javnog sektora. Cilj je jasna komunikacija, usklađivanje prioriteta i zajednički rad na uspostavljanju modernog normativnog i institucionalnog okvira koji će privući nove investicije, ojačati konkurentnost ekonomije te dugoročno doprinijeti boljim uslovima života i većem standardu građana Bosne i Hercegovine.

Sufinansira
Evropska unija

Switzerland.

german
cooperation

DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by

giz

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

O Programu SEDEP – Održivi ekonomski razvoj i promocija zapošljavanja u BiH

Ekonomski rast je ključan za razvoj BiH i njen napredak prema EU. Ipak, zemlja se suočava s velikim jazom u vještinama, slabom usklađenošću obrazovanja s potrebama tržišta rada te sporom primjenom digitalnih i zelenih tehnologija. To ograničava konkurentnost preduzeća i mogućnosti zapošljavanja. Nedovoljna saradnja između kompanija, obrazovnih institucija i komora dodatno usporava inovacije i modernizaciju stručnog obrazovanja.

Program Održivi ekonomski razvoj i promocija zapošljavanja (**SEDEP**) u BiH, finansiraju Njemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (**BMZ**), **Evropska Unija** i **Vlada Švicarske**, ima za cilj unaprijediti zapošljivost radno sposobnog stanovništva i podržati digitalnu i zelenu transformaciju ekonomije.

Kako SEDEP doprinosi razvoju

Kroz saradnju s institucijama, komorama, stručnim školama, kompanijama i inovacijskim centrima, SEDEP jača vezu između obrazovanja i tržišta rada, unapređuje kvalitet obuka i podržava razvoj digitalnih i zelenih usluga. Program zagovara reforme u stručnom obrazovanju, stvara bolje uslove za rast inovativnih biznisa i promoviše inkluziju žena i ranjivih grupa.

Tri oblasti implementacije:

1. Jačanje srednjeg stručnog obrazovanja i obuka (SVET)

Oblast stručnog obrazovanja i obuke unapređuje kvalitet stručnog obrazovanja kroz širenje dualnog modela u nove regije i jačanje saradnje škola, komora i preduzeća.

Ključni događaji 2026.:

- **Mentori u preduzeću** imaju ključnu ulogu u povezivanju obrazovanja i tržišta rada. Oni pomažu učenicima da steknu praktične vještine kroz stvarne radne zadatke, uče ih modernim tehnologijama i razvijaju njihovu profesionalnost i samopouzdanje. Ovakva podrška značajno povećava zapošljivost mladih i pomaže firmama da grade kvalifikovanu buduću radnu snagu. U BiH je uspostavljen sistem obuke i certificiranja mentora, a do sada je obučeno više od **700 mentora** u različitim preduzećima.
- **Master treneri** imaju ključnu ulogu u unapređenju stručnog obrazovanja u BiH. Oni obučavaju mentore u firmama koji rade s učenicima tokom praktične nastave, pomažući im da razviju moderne metode rada, komunikacijske vještine i način vođenja kvalitetne obuke na radnom mjestu. Zahvaljujući podršci programa, u BiH je već obučeno i certificirano **32 master trenera**, koji dalje pomažu mentorima i doprinose stvaranju kvalifikovane i konkurentne radne snage.

2. Razvoj privatnog sektora (PSD)

Oblast razvoja privatnog sektora pomaže preduzećima da uvode digitalna i zelena rješenja te jača saradnju među akterima u inovacijama i digitalnoj ekonomiji, uz poseban fokus na osnaživanje žena.

Ključni događaji 2026.:

- **BOOST2** je nastavak uspješnog projekta BOOST i ima za cilj jačanje inovacijskih kapaciteta i konkurentnosti mikro, malih i srednjih preduzeća u BiH. Projekat unapređuje saradnju između privatnog sektora, akademske zajednice, nevladinih organizacija, razvojnih agencija i digitalnih inovacijskih hubova, te doprinosi razvoju novih usluga i razmjeni znanja. Ključni mehanizam podrške je **inovacijska vaučer šema (IVS)**, koja će omogućiti najmanje **100 preduzeća** pristup poslovnim, inovacijskim i pravnim uslugama, s posebnim fokusom na tehnološke inovacije, intelektualno vlasništvo te digitalnu i zelenu transformaciju. Projekat provodi TP INTERA Mostar.
- **Naš pristup Ljetne škole** je inovativan događaj koji povezuje maturante i nastavnike tehničkih i stručnih škola s kompanijama iz cijele BiH. Učesnici Ljetne škole, uz podršku nastavnika i domaćih i međunarodnih stručnjaka, rade na rješavanju stvarnih izazova firmi u oblasti digitalizacije i zelene tranzicije. Završna rješenja predstavljaju se kompanijama, koje tako mogu prepoznati buduće talente, dok dodijeljeni sertifikati potvrđuju znanje i vještine maturanata.

3. Digitalna transformacija (DT)

Pod sloganom: „Gradimo modernu Bosnu i Hercegovinu kroz digitalnu izvrsnost u javnim uslugama“, jačamo i proširujemo mjere izgradnje kapaciteta za javne i privatne aktere kako bismo unaprijedili njihove kompetencije za razvoj digitalnih usluga i unapređenje digitalne transformacije.

Ključni događaji 2026.:

- **Obnova digitalne infrastrukture u 58 institucija**, uz jačanje kibernetičke sigurnosti i interoperabilnosti za razvoj e-usluga.
- **Pilot faza Digitalnog ID novčanika**, zasnovanog na EU arhitekturi; puna implementacija zavisi od usklađivanja zakonodavstva s EU Uredbom o elektronskoj identifikaciji, autentifikaciji i uslugama povjerenja (eIDAS).
- Programi osposobljavanja i kvalifikacija za povećano korištenje **programa Digitalna Europa** nude se zajedno s partnerskim institucijama kako bi se unaprijedila digitalizacija u vrlo relevantnim područjima.

Metodologija

Četvrto izdanje VSI Poslovnog barometra zasniva se na rezultatima istraživanja provedenog među članicama Vijeća stranih investitora (VSI), a podaci su prikupljeni putem strukturirane on-line ankete. Ovaj metod omogućio je efikasno prikupljanje relevantnih informacija direktno od kompanija koje posluju u Bosni i Hercegovini, uz visok stepen ažurnosti i pouzdanosti odgovora.

Upitnik su ispunjavale kompanije članice VSI sa ciljem pružanja što jasnijeg i potpunijeg uvida u poslovnu klimu u BiH, izazove s kojima se susreću u svakodnevnom poslovanju, te konkretne preporuke za donosiocima odluka na državnom, entitetskom i lokalnom nivou. Fokus istraživanja bio je na identifikaciji ključnih prepreka u poslovnom okruženju, kao i na prijedlozima za unapređenje normativnog i institucionalnog okvira kako bi se olakšale investicione aktivnosti i ubrzao ekonomski razvoj.

Dodatno, pitanja u anketi odnosila su se na poslovne aktivnosti članica tokom 2024. i 2025. godine, čime je omogućeno sagledavanje situacije u periodu obilježenom značajnim globalnim i lokalnim ekonomskim izazovima. Više od dvije trećine članica VSI učestvovalo je u istraživanju, što predstavlja izuzetno dobar odziv i daje visoku vjerodostojnost dobijenim rezultatima. Važno je naglasiti da se podaci odnose isključivo na članice VSI, te da ne obuhvataju sve strane investitore koji posluju u Bosni i Hercegovini.

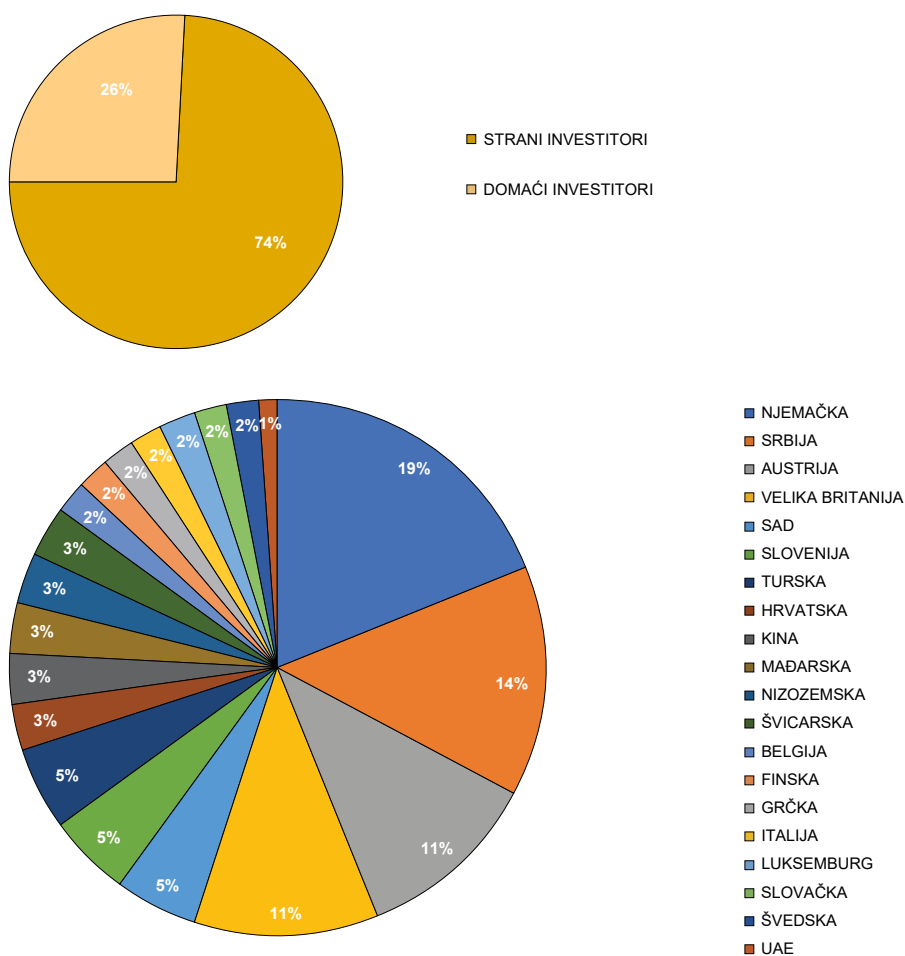
Radi jednostavnije interpretacije i vizualizacije, rezultati ankete prikazani su u obliku grafikona, tabela i numeričkih pokazatelja. Ovakav pristup omogućava čitaocima – bez obzira na nivo stručnosti – da brzo uoče najvažnije trendove, prioritete i izazove privrednog sektora.

Ovaj izvještaj namijenjen je širokom krugu aktera: kreatorima ekonomskih politika, poslovnoj zajednici, institucijama vlasti, međunarodnim organizacijama i svim zainteresovanim stranama. Njegova svrha je da doprinese identifikaciji prepreka koje otežavaju privlačenje novih investicija i ograničavaju potencijal postojećih investitora. Kroz Poslovni barometar, VSI nastoji da podstakne kreiranje povoljnijeg poslovnog ambijenta, unapređenje konkurentnosti, povećanje reinvestiranja, proširenje kapaciteta kompanija, otvaranje novih radnih mjesta i, u konačnici, rast životnog standarda građana Bosne i Hercegovine.

A – OPŠTE INFORMACIJE O ČLANICAMA VSI U BIH¹

ZEMLJA SJEDIŠTA INVESTITORA

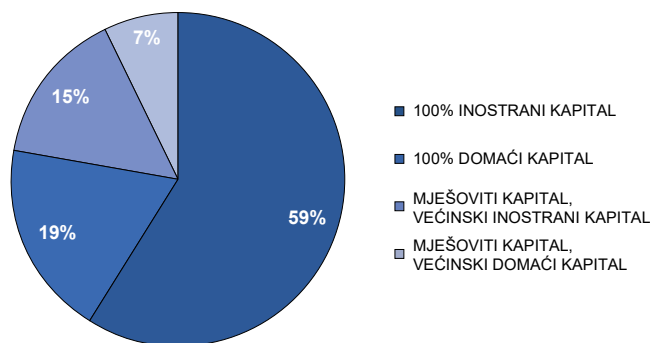
Analiza porijekla ulaganja pokazuje da većinu članica VSI čine kompanije sa matičnim sjedištem u inostranstvu, kojih je ukupno 74%, dok 26% čine kompanije sa matičnim sjedištem u Bosni i Hercegovini. Među stranim investitorima, najveći udio imaju kompanije iz Njemačke (19%), zatim iz Srbije (14%), dok Austrija i Velika Britanija dijele isti udio od 11%. Slijede Sjedinjene Američke Države, Slovenija i Turska, svaka sa učešćem od 5%, dok sve ostale zemlje zajedno učestvuju sa po 2–3%.

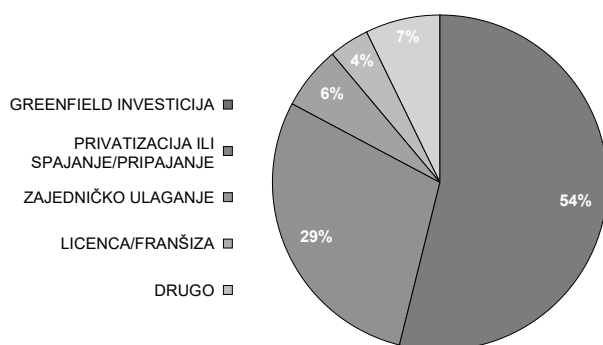
¹ Opšte informacija o VSI članicama dopunjeni su i matičnim podacima VSI članica kojima raspolaže izvršni ured VSI (Zemlja sjedišta investitora, Porijeklo kapitala, Vrsta investicije, Pravni oblik, Vrsta ekonomske djelatnosti, Geografska raspoređenost investicije).

PORIJEKLO KAPITALA

Analiza porijekla kapitala pokazuje da većinu čine kompanije sa stranim kapitalom, kojih je ukupno 59%. Domaći kapital čini 19% članica, dok mješoviti kapital zauzima preostali dio: 15% kompanija ima mješoviti kapital sa većinskim inostranim učešćem, a 7% sa većinskim domaćim kapitalom. Ovi podaci jasno pokazuju dominantnu ulogu stranog kapitala u okviru članica VSI, uz prisustvo značajnog broja domaćih i mješovitih investicija.

VRSTA INVESTICIJE

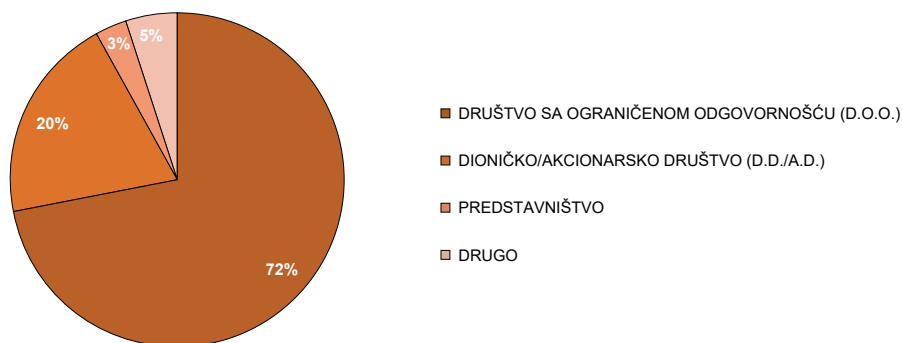

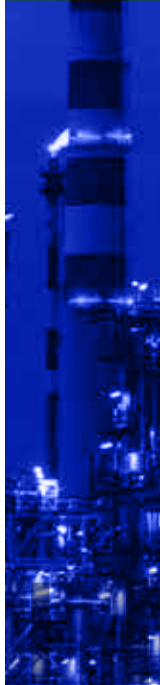
Analiza oblika ulaganja među članicama VSI pokazuje da je većina kompanija, njih 54%, svoje investicije realizovala putem Greenfield investicija, što omogućava potpunu kontrolu nad poslovanjem i implementaciju vlastitih standarda i tehnologija. Privatizacija ili preuzimanje domaćih kompanija iskorištena je od strane 29% članica, dok je 6% investicija ostvareno kroz zajednička ulaganja s partnerima. Manji broj članica, ukupno 4%, odlučio

se za ulaganje putem sticanja strane franšize ili licence, a preostalih 7% članica realizovalo je investicije kroz druge, specifične oblike ulaganja. Ova struktura jasno pokazuje raznovrsnost strategija investiranja koje članice VSI primjenjuju u Bosni i Hercegovini, u zavisnosti od svojih ciljeva, resursa i preferencija za upravljanje rizicima.

PRAVNI OBLIK ORGANIZOVANJA

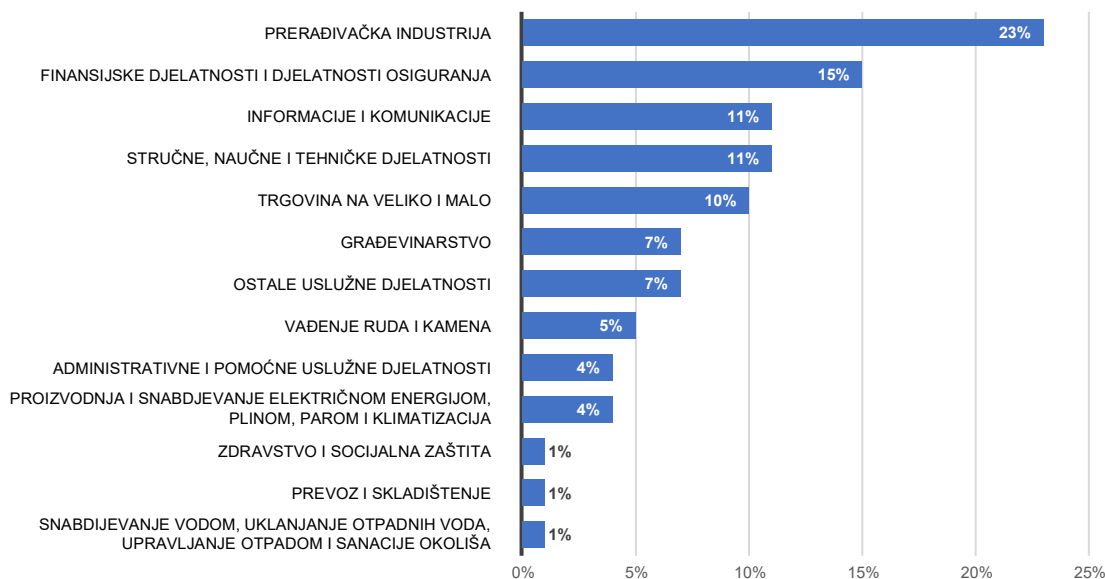
Većina članica VSI, njih 72%, organizovana je kao društva sa ograničenom odgovornošću (D.O.O.), što odražava dominantan oblik poslovanja u privatnom sektoru Bosne i Hercegovine. Dionička društva čine 20% članica, dok predstavništva zauzimaju 3%, a ostali pravni oblici organizovanja, uključujući različite forme poslovnih jedinica i partnerstva, čine preostalih 5%. Ova struktura pokazuje da članice VSI u najvećoj mjeri biraju fleksibilne i praktične oblike pravnog organizovanja koji im omogućavaju efikasno upravljanje i lakše prilagođavanje tržišnim uslovima.

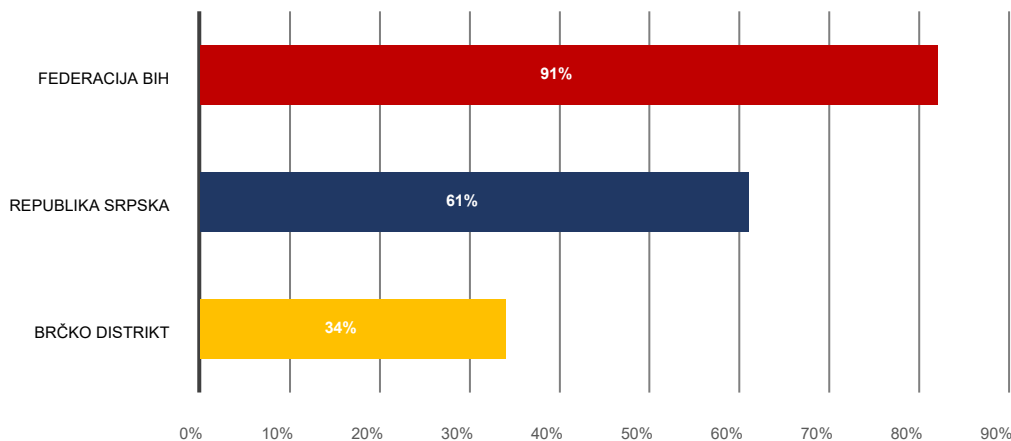
VRSTA EKONOMSKE DJELATNOSTI

Investicije članica VSI u Bosni i Hercegovini realizirane su kroz širok spektar djelatnosti i sektora. Najviše ulaganja usmjereno je u prerađivačku industriju, koja čini 23% ukupnih investicija, dok finansijske djelatnosti zauzimaju drugo mjesto sa 15% udjela. Jednak procenat kompanija (11%) investirao je u djelatnosti informacija i komunikacija, kao i u stručne, naučne i tehničke djelatnosti. Trgovinom na veliko i malo bavi se 10% članica, dok je po 7% kompanija registrovano za ostale uslužne djelatnosti i građevinarstvo. Manji udio članica investira u djelatnosti vađenja ruda i kamena (5%), proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (4%), te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (4%). Najmanji procenat zastupljen je u zdravstvu i socijalnoj zaštiti (1%), prevozu i skladištenju (1%), kao i u djelatnostima snabdijevanja vodom, uklanjanja otpadnih voda, upravljanja otpadom i sanacije okoliša (1%).

GEOGRAFSKA RASPOREĐEN NVESTICIJA

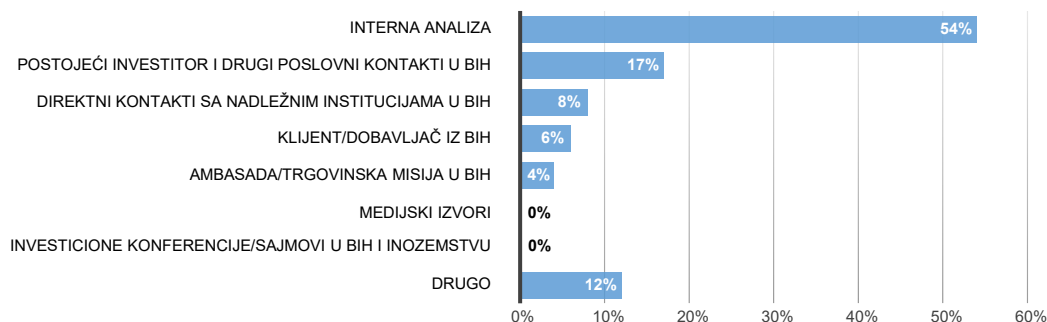
Većina članica VSI svoje poslovne aktivnosti razvija u više političko-teritorijalnih jedinica Bosne i Hercegovine, s ciljem povećanja tržišne pokrivenosti i diverzifikacije poslovanja. Analiza pokazuje da 91% članica ima svoja sjedišta ili poslovne jedinice na teritoriji Federacije BiH, dok 61% ima na području Republike Srpske, a 34% na teritoriji Distrikta Brčko. Ovi podaci ukazuju na široku geografski rasprostranjenu prisutnost članica VSI, pri čemu mnoge kompanije odlučuju da svoje investicije rasporede kroz dvije ili sve tri jedinice, čime ostvaruju bolju tržišnu pokrivenost i veću operativnu fleksibilnost unutar zemlje.

B – ULAGANJA ČLANICA VSI U BIH

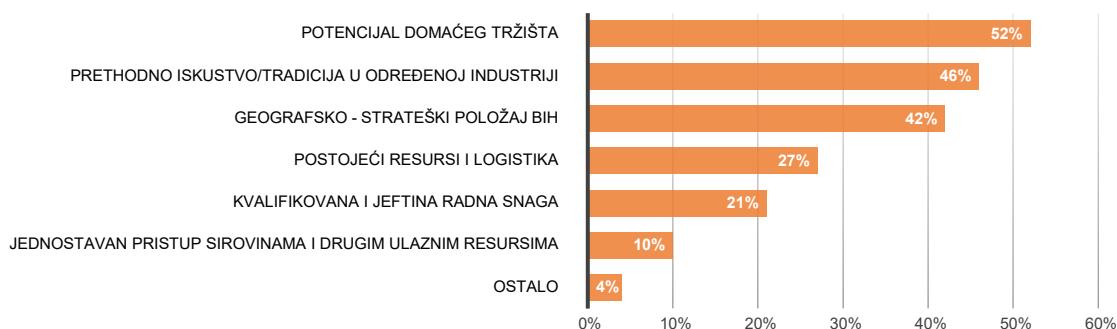
IZVORI INFORMACIJA O MOGUĆNOSTIMA INVESTIRANJA U BIH

Istraživanje pokazuje da se većina kompanija informiše o mogućnostima ulaganja u Bosni i Hercegovini kroz interne analize, što navodi čak 54% anketiranih članica. Daljih 17% ispitanika saznalo je informacije putem postojećih investitora ili poslovnih kontakata, dok je 12% koristilo druge izvore informisanja. Manji dio investitora, njih 8%, upoznao se s mogućnostima ulaganja zahvaljujući direktnom kontaktu s nadležnim institucijama i organima u BiH, dok se 6% informisalo kroz svoje klijente ili dobavljače. Najmanji broj, svega 4%, ključne informacije dobio je putem ambasada ili trgovinskih misija u zemlji.

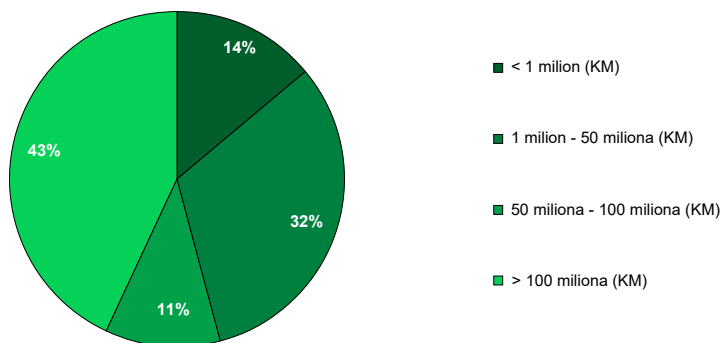
MOTIVI ZA ULAGANJE U BIH

Članice VSI najčešće odlučuju ulagati u Bosnu i Hercegovinu zbog potencijala domaćeg tržišta, ali i zbog bogate tradicije i iskustva koje zemlja posjeduje u određenim industrijskim sektorima. Pored toga, geografsko-strateški položaj BiH, dostupni resursi i razvijena logistička infrastruktura predstavljaju značajne faktore koji privlače investitore. S druge strane, kvalifikovana i cjenovno povoljna radna snaga, kao i jednostavan pristup sirovinama, ocijenjeni su kao manje važni motivi pri donošenju odluke o ulaganju u zemlju.

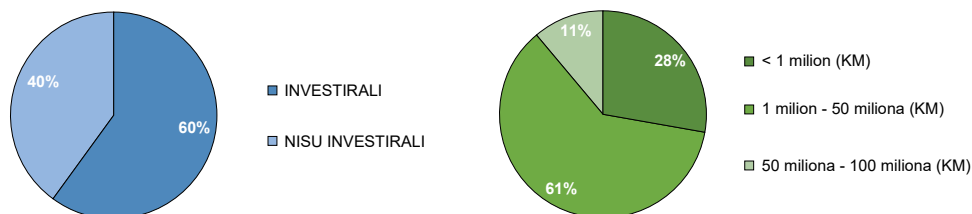
UKUPNE INVESTICIJE ČLANICA VSI U BiH

Od početka poslovanja u Bosni i Hercegovini, 43% članica realiziralo je investicije veće od 100 miliona KM, čime se ističu kao najznačajniji investitori unutar mreže VSI. Dalje, 32% kompanija uložilo je između 1 i 50 miliona KM, dok je 14% investiralo manje od 1 milion KM, uglavnom u manja ili fazna ulaganja. Ukupno 11% članica plasiralo je sredstva u rasponu od 50 do 100 miliona KM, što pokazuje konzistentan nivo srednje velikih investicija u BiH.

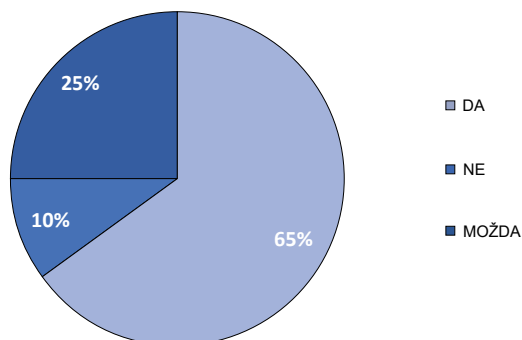
INVESTICIJE ČLANICA VSI U 2024/2025. GODINI

Na pitanje o investiranju tokom 2024/2025. godine, 60% članica VSI potvrdilo je da je realiziralo nova ulaganja, dok 40% nije investiralo u tom periodu. Među kompanijama koje jesu ulagale, većina – 61% investirala je između 1 i 50 miliona KM, što predstavlja najdominantniji investicijski raspon. Dalje, 28% članica uložilo je manje od 1 milion KM, dok je 11% realiziralo značajne investicije između 50 i 100 miliona KM, što potvrđuje prisustvo i ozbiljnijih kapitalnih projekata u okviru mreže VSI.

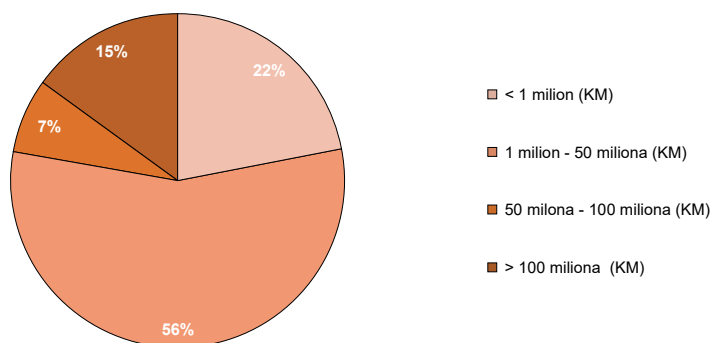
PLANOVI ZA REINVESTIRANJE U NAREDNE TRI GODINE

Rezultati istraživanja pokazuju da je 65% anketiranih članica VSI odlučno u namjeri da tokom naredne tri godine ponovo investira u Bosnu i Hercegovinu, što odražava snažno povjerenje u tržište i poslovno okruženje. Nasuprot tome, 10% kompanija navodi da ne planira nova ulaganja u ovom periodu, dok je 25% ispitanika zauzelo stav „možda“, ostavljajući prostor za dodatnu procjenu uslova i mogućnosti. Važno je istaknuti da nijedna kompanija ne planira povlačenje svojih investicija, što predstavlja pozitivan signal stabilnosti i dugoročne prisutnosti članica na tržištu BiH.

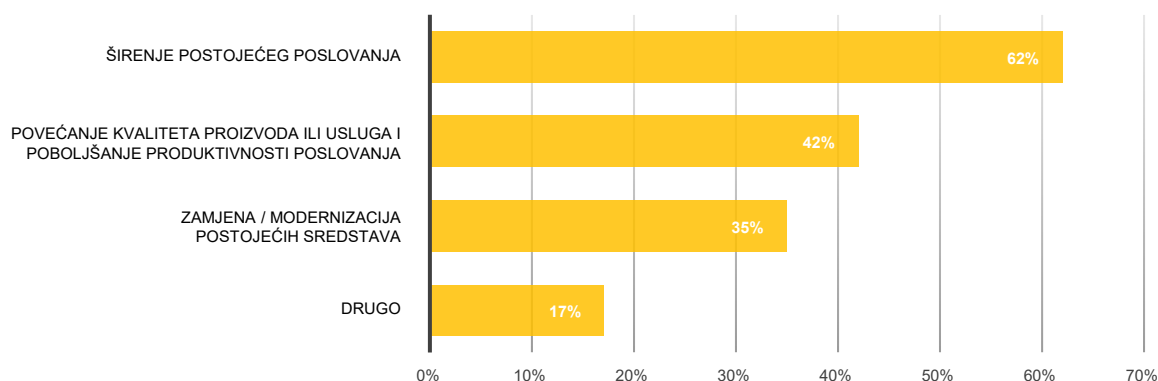
IZNOS PLANIRANIH INVESTICIJA U NAREDNE TRI GODINE

Među kompanijama koje planiraju nova ulaganja u narednom trogodišnjem periodu, najveći broj – 56% namjerava investirati između 1 i 50 miliona KM, što potvrđuje snažan investicijski zamah u ovoj grupi. Dalje, 22% kompanija planira uložiti manje od 1 milion KM, fokusirajući se na manja, ali strateški važna ulaganja. S druge strane, 15% kompanija najavljuje ambicioznije investicije, u iznosu većem od 100 miliona KM, dok 7% planira ulaganja u rasponu od 50 do 100 miliona KM.

RAZLOZI ZA REINVESTIRANJE

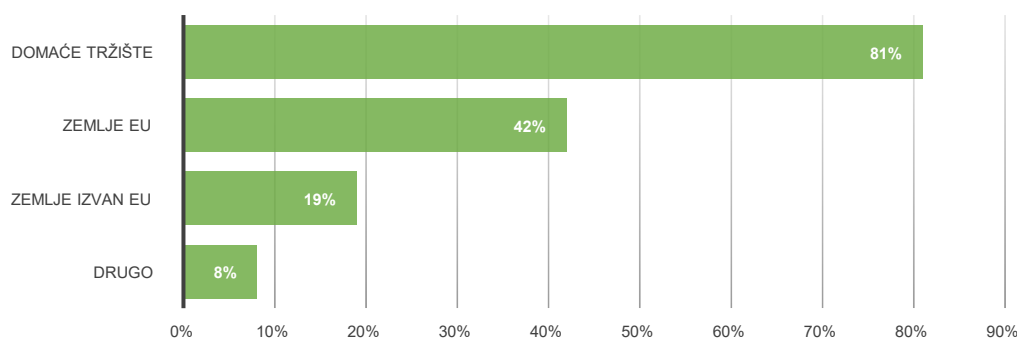
Kompanije koje su se odlučile na nova ulaganja navode različite, ali jednako važne motive. Najveći dio njih, čak 62%, planira investirati kako bi proširio svoje poslovanje i ojačao tržišnu poziciju. Dalje, 42% kompanija fokusira se na poboljšanje kvalitete proizvoda i usluga, kao i na povećanje ukupne produktivnosti. Oko 35% njih ulagat će u zamjenu ili modernizaciju postojeće opreme, želeći osigurati efikasnije i savremenije procese. Na kraju, 17% kompanija navodi i druge razloge za reinvestiranje, poput zapošljavanja novih kadrova ili digitalne transformacije poslovanja.

C – EKONOMSKI UČINAK ČLANICA VSI

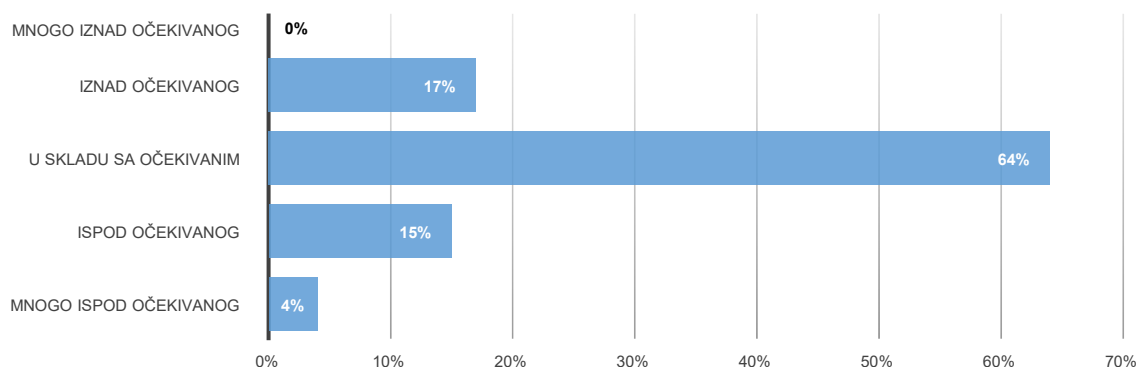
PRIORITETNA CILJNA TRŽIŠTA

Više od polovine anketiranih članica VSI, čak 81%, svoje proizvode i usluge plasira na domaće tržište, što je i razumljivo obzirom da je većina anketiranih kao glavni motiv za ulaganje u BiH navela potencijal domaćeg tržišta. Na drugom mjestu nalazi se tržište Evropske unije, na koje se orijentira 42% kompanija, potvrđujući značaj EU kao ključnog vanjskog tržišta. Slijede tržišta zemalja izvan EU, koje ciljaju 19% članica, dok 8% kompanija svoje proizvode i usluge plasira na druga specifična tržišta širom svijeta.

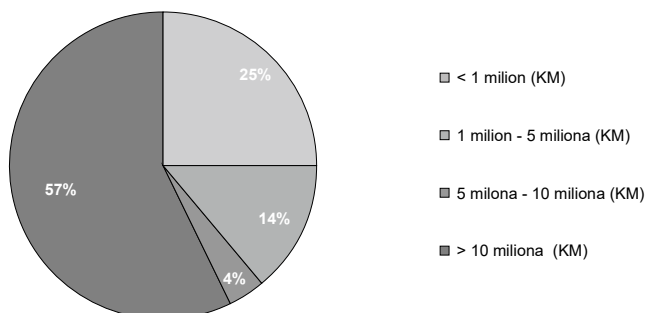
REZULTATI FINANSIJSKOG POSLOVANJA

U 2024. godini, 64% članica VSI ostvarilo je rezultate u skladu s očekivanim poslovnim projekcijama i zacrtanim ciljevima, što pokazuje stabilno i predvidivo poslovanje većine kompanija. Daljih 17% kompanija ostvarilo je rezultate iznad očekivanja, dok je 15% zabilježilo manje rezultate od očekivanih. Samo 4% kompanija imalo je značajno niže rezultate od očekivanih, dok nijedna od ispitanih kompanija nije ostvarila znatno bolje rezultate od planiranih ciljeva, što ukazuje na realističnost postavljenih poslovnih projekcija.

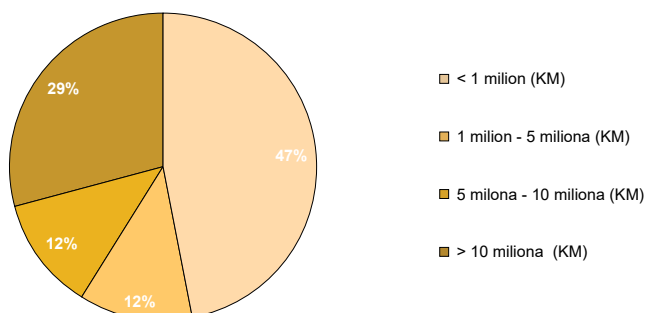
REZULTATI GODIŠNJEG PROMETA OSTVARENOG U 2024. GODINI

U 2024. godini, 57% ispitanih članica VSI ostvarilo je promet veći od 10 miliona KM, što pokazuje snažnu prisutnost i tržišnu aktivnost ovih kompanija. Daljih 14% kompanija ostvarilo je promet u rasponu od 1 do 5 miliona KM, dok je 4% zabilježilo promet između 5 i 10 miliona KM. Na kraju, 25% članica ostvarilo je promet manji od 1 milion KM, uglavnom kroz manja ili fazna ulaganja na tržištu BiH.

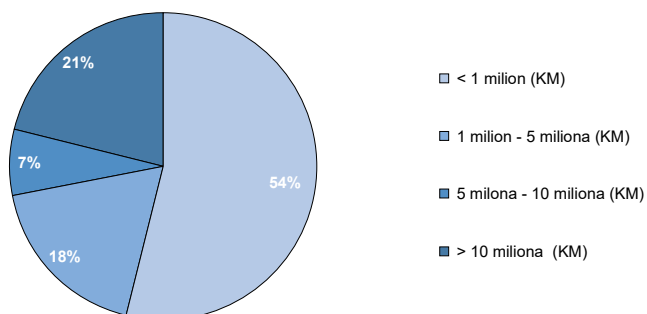
REZULTATI DOBITI OSTVARENE U 2024. GODINI

Nešto manje od polovine kompanija, ukupno 47%, ostvarilo je dobit manju od 1 milion KM u 2024. godini. Dalje, 29% kompanija zabilježilo je dobit veću od 10 miliona KM, što ovu grupu svrstava među najprofitabilnije. Po 12% kompanija ostvarilo je dobit u rasponima 1–5 miliona KM i 5–10 miliona KM, što ukazuje na uravnoteženu raspodjelu profitabilnosti među preostalim članicama.

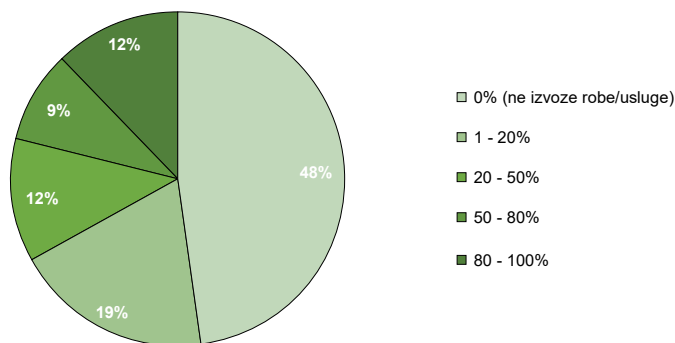
REZULTATI GODIŠNJEG PROMETA NA OSNOVU IZVOZA U 2024. GODINI

Više od polovine izvozno orijentisanih članica VSI, odnosno 54%, ostvarilo je godišnji promet manji od 1 milion KM iz izvoza. Istovremeno, 21% članica ostvarilo je izuzetno visok izvozni promet, veći od 10 miliona KM, što ih svrstava među najuspješnije izvoznike. Još 18% kompanija zabilježilo je izvoz u rasponu od 1 do 5 miliona KM, dok je 7% članica ostvarilo promet između 5 i 10 miliona KM kroz svoje izvozne aktivnosti.

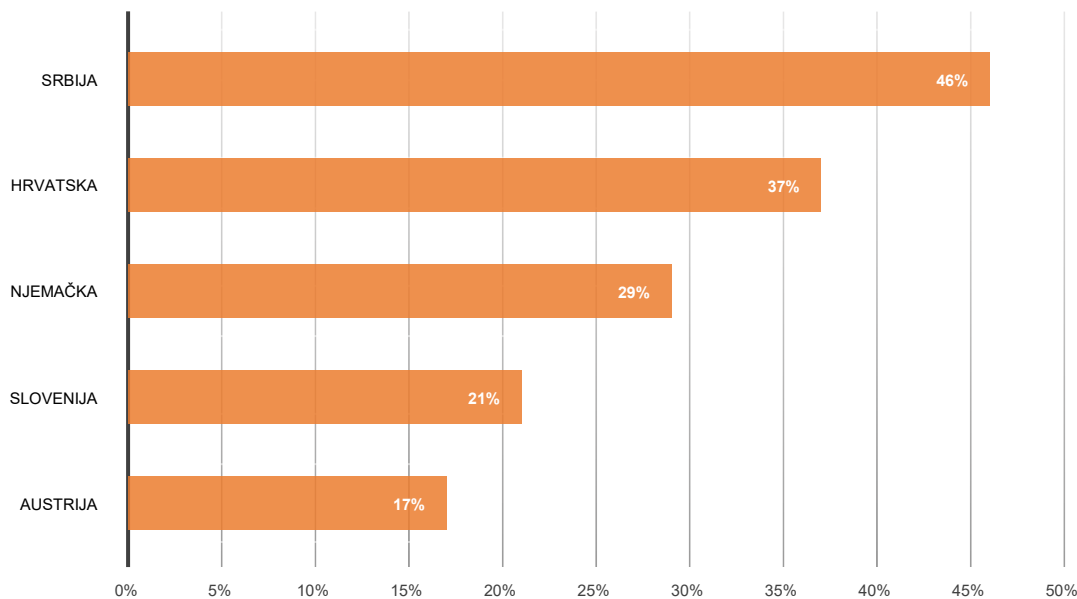
PROCENAT GODIŠNJEG PROMETA OD IZVOZA

Ukupno 48% ispitanih članica izjasnilo se da ne ostvaruje izvoz svojih roba i usluga. Među onima koje izvoze, 19% kompanija ostvaruje 1–20% ukupnog prometa na osnovu izvoza. Dalje, 12% članica generira 20–50% svog prometa iz izvoza, dok isti procenat (12%) ostvaruje izrazito visok udio izvoza od 80–100%. Najmanji dio, 9% kompanija, ima udio izvoza u rasponu od 50 do 80% ukupnog prometa.

ZEMLJE U KOJE SE NAJVIŠE IZVOZI

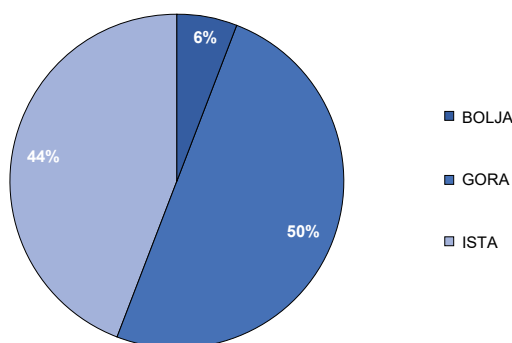
Prema rezultatima ankete, članice VSI su u 2024. i 2025. godini najviše izvozile u Srbiju (46%), Hrvatsku (37%) i Njemačku (29%), koje zauzimaju prva tri mjesta na listi ključnih izvoznih tržišta. Na četvrtom mjestu nalazi se Slovenija (21%), dok je Austrija (17%) peta najznačajnija destinacija za izvoz proizvoda i usluga članica VSI.

D – OCJENA POSLOVNE KLIME U BIH

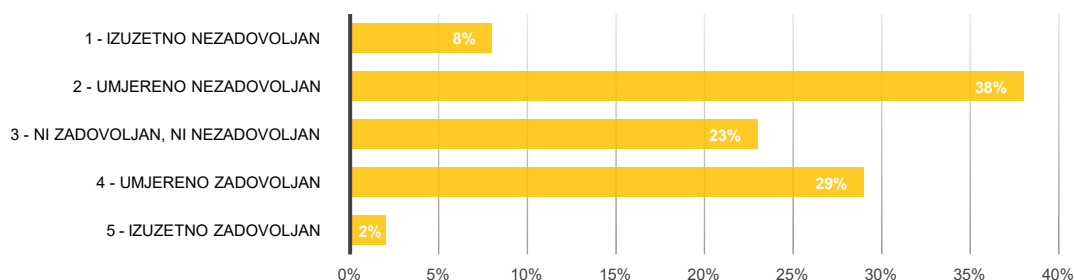
OCJENA POSLOVNE KLIME U BIH U 2025. GODINI, U ODNOSU NA 2024. GODINU

Na pitanje kako ocjenjuju ekonomski i poslovni ambijent u Bosni i Hercegovini u 2025. godini, 50% ispitanika smatra da je ambijent nepovoljniji u odnosu na 2024. godinu. Daljih 44% kompanija ocjenjuje da se poslovni ambijent nije promijenio u odnosu na prethodnu godinu, dok svega 6% ispitanika smatra da je poslovni ambijent u BiH bolji nego prošle godine. Ovakvi rezultati su razumljivi uzme li se u obzir da je 2024/2025. godinu obilježila povećana institucionalna neizvjesnost, sporije donošenje ključnih reformi te percipirani zastoji u unapređenju poslovnog okruženja. Dodatno, kompanije ukazuju na rastuće operativne troškove, nedostatak radne snage i administrativne barijere koje i dalje usporavaju njihovo poslovanje.

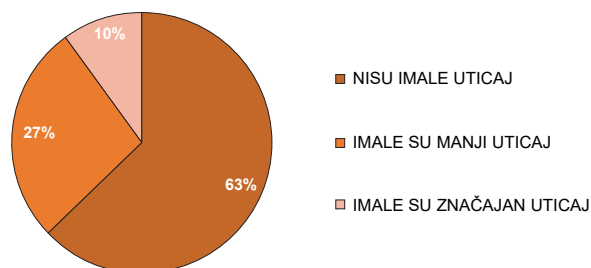
OCJENA TRENUTNE POSLOVNE KLIME U BIH

Prema mišljenju članica VSI, trenutna poslovna klima u Bosni i Hercegovini i dalje je daleko od idealne. Najveći dio ispitanih, 38%, iskazao je umjereno nezadovoljstvo poslovnim okruženjem, dok je 29% članica ocijenilo poslovnu klimu kao umjereno zadovoljavajuću. Dodatnih 23% ispitanika zauzima neutralan stav, navodeći da nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni. S druge strane, samo 8% kompanija izrazilo je veće nezadovoljstvo, a tek 2% ispitanika izjavilo je da su izuzetno zadovoljni trenutnom poslovnom klimom u BiH.

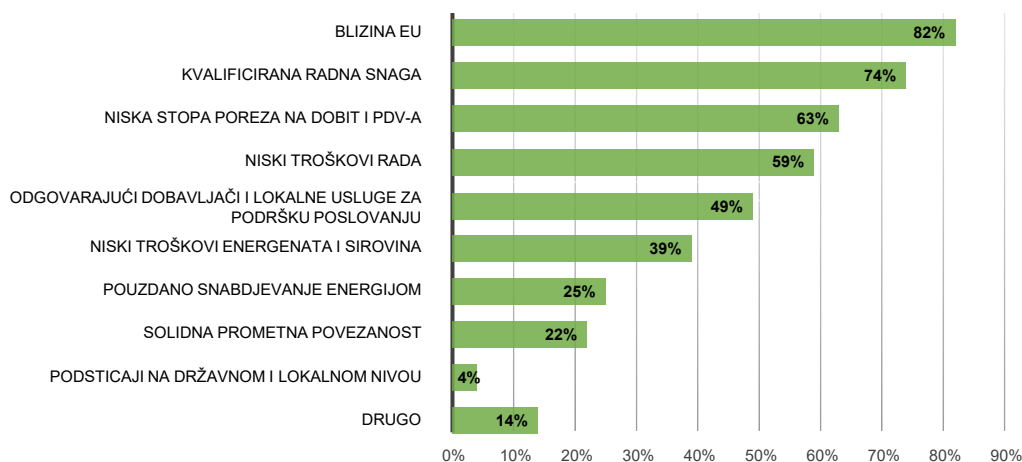
UTICAJ MJERA VLADE FBIH O POVEĆANJU MINIMALNE PLATE NA POSLOVANJE VSI ČLANICA

Prema rezultatima ankete, više od polovine ispitanih članica VSI (63%) nije osjetilo negativne posljedice na poslovanje i prihode nakon nedavno usvojenih mjera Vlade Federacije BiH o povećanju minimalne plaće. Daljih 27% kompanija navodi da su ove mjere imale manji, ali ipak primjetan utjecaj na njihovo poslovanje. Istovremeno, 10% anketiranih kompanija izjasnilo se da je povećanje minimalne plaće u Federaciji BiH imalo značajan utjecaj na njihovo poslovanje i finansijske rezultate. Kompanije koje su osjetile posljedice ovih mjera najčešće su navodile povećanje troškova rada, što je dovelo do potrebe za prilagođavanjem poslovnih i finansijskih planova. Zabilježeno je i povećanje cijena proizvoda i usluga, uključujući eksterne usluge poput usluga održavanja i zaštitarskih usluga, koje su također poskupjele. U prvim mjesecima nakon donošenja odluke posebno je istaknuta neizvjesnost, budući da je mjera uvedena naglo i bez sveobuhvatne analize utjecaja na mikro nivou. Dio kompanija ističe i pojavu nezadovoljstva među zaposlenima čije su se plaće približile minimalnoj, posebno kod radnih mjesta koja zahtijevaju veći stepen složenosti, što je u određenoj mjeri uticalo na internu dinamiku i motivaciju radne snage. U pojedinim slučajevima povećanje troškova rezultiralo je smanjenjem broja zaposlenih, odgađanjem dugoročnih investicija i ograničavanjem obima poslovanja. Pojedine kompanije suočile su se i sa smanjenom produktivnošću te pritiskom na likvidnost, posebno u sektorima koji su izrazito osjetljivi na promjene troškova rada.

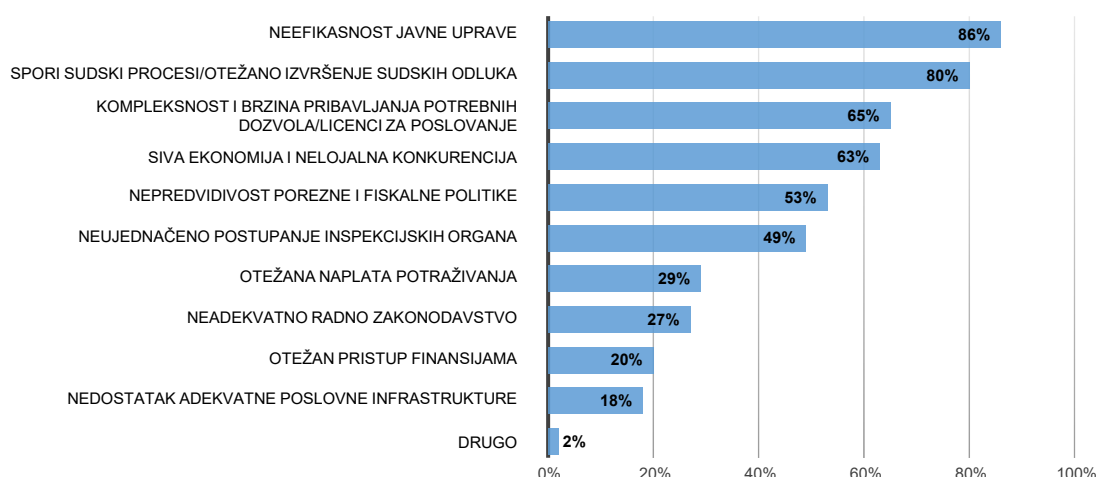
KONKURENTSKE PREDNOSTI INVESTIRANJA U BIH

Prema mišljenju članica VSI, Bosna i Hercegovina posjeduje niz konkurentskih prednosti koje je čine privlačnom destinacijom za investitore. Kao najznačajnije prednosti ističu se blizina Evropske unije, dostupnost kvalificirane radne snage te niske stope poreza na dobit i PDV-a, što u kombinaciji stvara povoljno i predvidivo poslovno okruženje. Odmah nakon toga, kompanije navode niske troškove rada, postojanje pouzdanih dobavljača i lokalnih usluga za podršku poslovanju, kao i relativno niske troškove energenata i sirovina. Pouzdano snabdijevanje energijom te solidna prometna povezanost zemlje dodatno doprinose njenoj atraktivnosti u očima investitora. Iako postoje određeni poticaji za ulaganja na državnom i lokalnom nivou, ispitanici smatraju da upravo ovo područje pruža značajan prostor za unapređenje i jačanje konkurentnosti BiH. Pored navedenog, kao dodatne prednosti ističu se i mogućnost razvoja novih industrija, unapređenje konkurencije u retail sektoru, kvalitetan regulatorni nadzor, dostupnost ključnih resursa te povoljna regionalna povezanost.

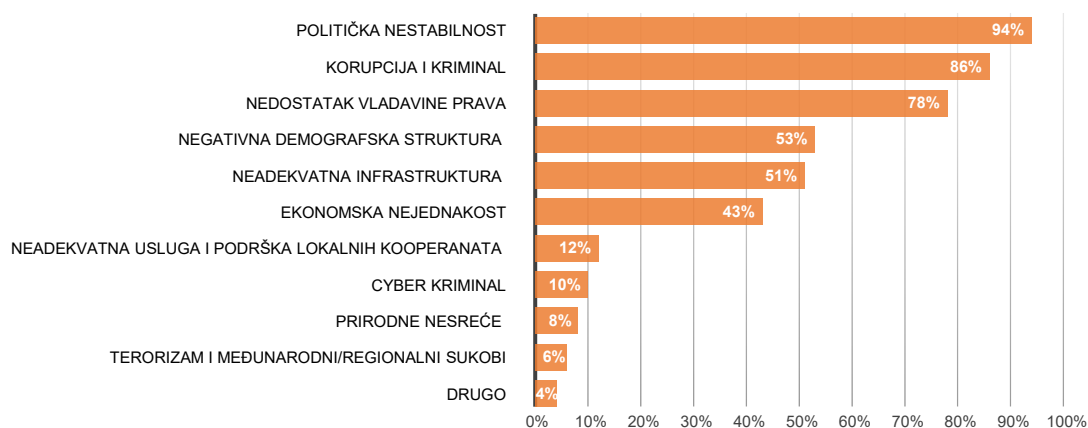
NAJVEĆE PREPREKE ZA USPJEŠNO POSLOVANJE U BIH

Prema rezultatima ankete, članice VSI suočavaju se s nizom strukturnih i operativnih prepreka koje značajno otežavaju poslovanje u Bosni i Hercegovini. Kao najveći izazovi izdvajaju se neefikasnost javne uprave, spori sudski procesi i teškoće u izvršenju sudskih odluka, kao i složen i spor proces pribavljanja neophodnih dozvola i licenci za rad. Ovi faktori direktno utiču na brzinu, stabilnost i predvidivost poslovnih aktivnosti. Na narednim mjestima nalaze se siva ekonomija i nelojalna konkurencija, koje narušavaju ravnopravne tržišne uslove, dok se nepredvidivost porezne i fiskalne politike ističe kao dodatna prepreka koja otežava dugoročno planiranje. Kao druge važne prepreke ispitanici su naveli neujednačeno postupanje inspeksijskih organa, otežanu naplatu potraživanja, neadekvatno radno zakonodavstvo, otežan pristup finansijama te nedostatak kvalitetne poslovne infrastrukture. Pored toga, posebno se naglašava i sporo usklađivanje domaćih propisa sa standardima Evropske unije, što dodatno komplikuje poslovno okruženje i usporava razvoj kompanija koje posluju u BiH.

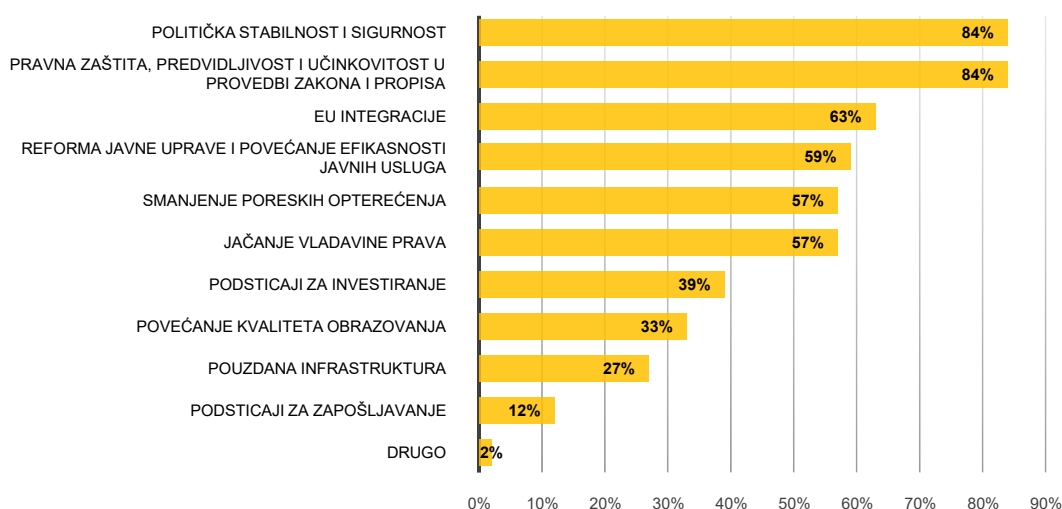
NAJVEĆI RIZICI ZA POSLOVANJE U BIH

Prema mišljenju članica VSI, nekoliko ključnih rizika moglo bi u narednom periodu snažno uticati na uspješno poslovanje kompanija u Bosni i Hercegovini. Kao najznačajniji izdvajaju se politička nestabilnost, visoka stopa korupcije i kriminala, te nedostatak dosljedne vladavine prava — faktori koji direktno utiču na sigurnost ulaganja i predvidivost poslovnog ambijenta. Odmah iza njih, sa značajnim udjelom u odgovorima, navode se negativni demografski trendovi, neadekvatna infrastruktura (komunalna, saobraćajna, telekomunikacijska i digitalna), izražena ekonomska nejednakost, kao i nedovoljno razvijena usluga i podrška lokalnih kooperanata. Ovi elementi predstavljaju dugoročne izazove koji utiču na održivost i razvoj poslovanja. Kao rizici s manjim potencijalnim uticajem na uspješnost poslovanja navedeni su cyber kriminal, prirodne nesreće te prijetnje poput terorizma ili međunarodnih i regionalnih sukoba. Pored toga, članice VSI ističu i dodatne izazove, uključujući kontinuirano smanjenje kvaliteta obrazovanja mladih generacija te slabu kupovnu moć stanovništva, što u kombinaciji može dugoročno ograničiti dostupnost kvalifikovane radne snage i potražnju na tržištu.

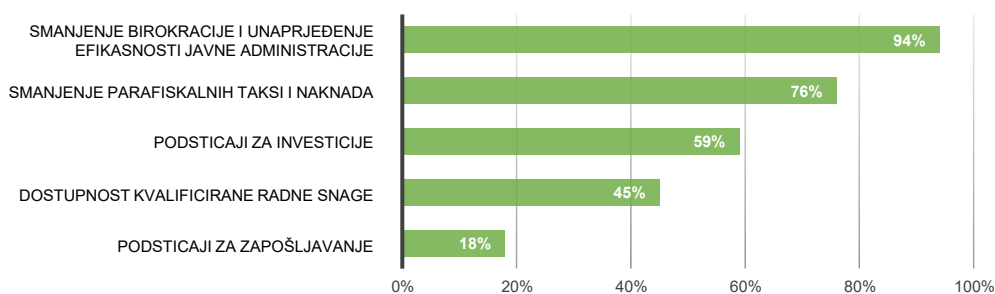
KLJUČNI PRIORITETI ZA DRŽAVNE I ENTITETSKE VLASTI U CILJU UNAPREĐENJA POSLOVNOG AMBIJENTA

Članice VSI jasno su definisale ključne prioritete koje bi institucije na državnom i entitetskom nivou trebale postaviti kako bi unaprijedile poslovno okruženje i potakle dugoročni ekonomski razvoj u Bosni i Hercegovini. Na samom vrhu liste nalaze se uspostavljanje političke stabilnosti i sigurnosti te jačanje pravne zaštite investitora kroz dosljednu i efikasnu primjenu zakona i propisa koji direktno ili indirektno utiču na ulaganja. Ove dvije stavke članice rangiraju kao ravnopravne i najvažnije. Na drugom mjestu ističe se proces pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, koji se prepoznaje kao ključni korak ka stvaranju predvidljivijeg, uređenijeg i konkurentnijeg investicionog ambijenta. Treći prioritet obuhvata sveobuhvatnu reformu javne uprave i povećanje efikasnosti javnih usluga, što bi, prema ocjeni članica, značajno doprinijelo smanjenju administrativnih prepreka i ubrzanju poslovnih procesa. Na četvrtom mjestu nalaze se smanjenje poreskih opterećenja i dodatno jačanje vladavine prava kao temelja funkcionalne i atraktivne ekonomije. Kao peti prioritet, članice VSI navode unapređenje i proširenje podsticaja za investitore, uz ocjenu da ovaj segment ima značajan prostor za dalje unapređenje.

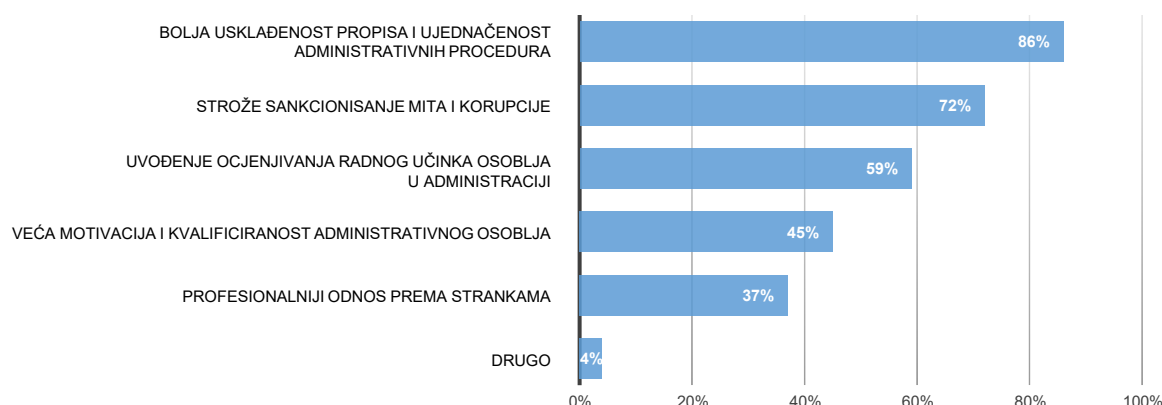
KLJUČNI PRIORITETI ZA LOKALNE VLASTI U CILJU POVEĆANJA INVESTICIJA I ZAPOSŁJAVANJA

Prema rezultatima ankete, ogromna većina kompanija – čak 94% smatra da je na lokalnom nivou, uključujući općinske i kantonalne institucije, ključno smanjiti birokratiju i poboljšati efikasnost javne administracije. Nadalje, 76% investitora preporučuje kantonima i općinama da smanje parafiskalne namete, dok 59% smatra da bi lokalne vlasti trebale uvesti dodatne poticaje kako bi privukle nove investicije. Za 45% ispitanih kompanija jedan od važnijih prioriteta jeste osiguravanje veće dostupnosti kvalificirane radne snage na lokalnom nivou. Istovremeno, 18% investitora naglašava potrebu uvođenja lokalnih poticaja za zapošļavanje nove radne snage, ističući da bi takva mjera dodatno ojačala privlačnost lokalnih zajednica za buduća ulaganja.

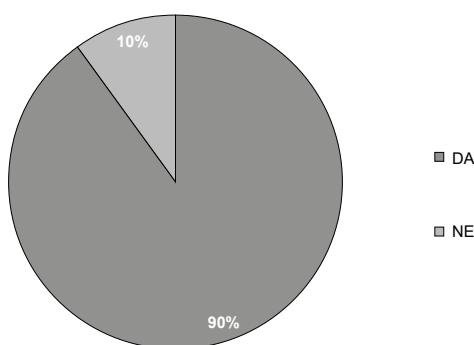
FAKTORI KOJI BI UNAPRIJEDILI EFIKASNOST JAVNE ADMINISTRACIJE

Prema mišljenju članica VSI, unapređenje efikasnosti javne administracije zahtijeva djelovanje na nekoliko ključnih područja. Kao najvažniji faktor ističe se bolja usklađenost propisa i ujednačenost administrativnih procedura, što podržava čak 86% ispitanih kompanija. Slijedi potreba za strožim sankcionisanjem mita i korupcije unutar javne uprave, koju navodi 72% kompanija. Treći prioritet, prema mišljenju 59% anketiranih, jeste uvođenje jasnog i dosljednog sistema ocjenjivanja radnog učinka administrativnog osoblja. Četvrti značajan faktor odnosi se na povećanje motivacije i stručnosti zaposlenih u javnoj administraciji, što je istaknulo 45% članica VSI. Kao peti element, 37% ispitanih naglašava važnost profesionalnijeg i kvalitetnijeg odnosa prema strankama. Pored navedenog, kompanije posebno naglašavaju da je za istinsko unapređenje javne uprave neophodna sveobuhvatna digitalizacija administrativnih procesa, u skladu s najboljim evropskim i svjetskim praksama, kao i racionalizacija obima javne administracije kako bi se osigurala brža, jednostavnija i transparentnija usluga građanima i poslovnom sektoru.

PREPORUKE STRANIM KOMPANIJAMA DA INVESTIRAJU U BIH

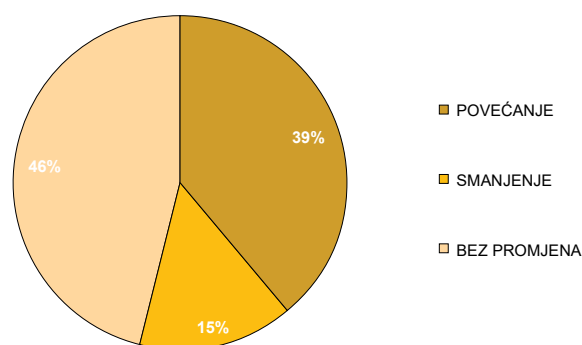
Iako su kroz istraživanje istaknute brojne prepreke koje utiču na poslovno okruženje u BiH, većina članica VSI i dalje prepoznaje značajan potencijal ove zemlje kao investicijske destinacije. Čak 90% anketiranih kompanija izjavilo je da bi preporučilo Bosnu i Hercegovinu kao atraktivno mjesto za ulaganje stranim investitorima, dok preostalih 10% smatra da trenutno nisu ispunjeni uslovi za takvu preporuku.

E – ZAPOSŁJAVANJE I OBRAZOVANJE

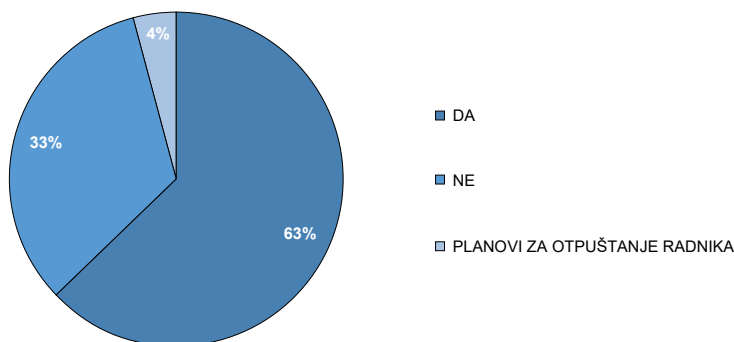
NETO ZAPOSŁENI U POSŁJEDNJOJ KALENDARSKOJ (2025.) GODINI

Rezultati ankete pokazuju da je u 2025. godini kod 39% kompanija došlo do povećanja broja zaposlenih. Ove kompanije zajedno su zaposlile ukupno 502 nova radnika, što potvrđuje pozitivne trendove rasta i širenja njihovih poslovnih aktivnosti. S druge strane, kod 15% anketiranih kompanija zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih, pri čemu je ukupno 289 radnika manje u odnosu na prethodnu godinu. Kod preostalih 46% kompanija broj zaposlenih ostao je stabilan, bez značajnijih promjena.

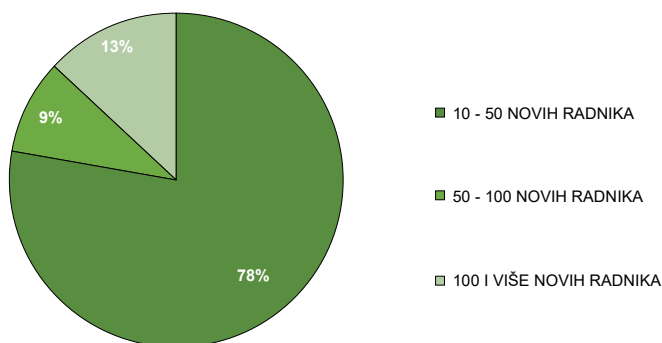
PLANOVI ZA ZAPOSŁJAVANJE NOVIH RADNIKA U NAREDNE TRI GODINE

Kada je riječ o planovima zapošļavanja u narednom trogodišnjem periodu, većina anketiranih kompanija iskazuje umjereni optimizam. Čak 63% ispitanih planira angažovati dodatnu radnu snagu, prepoznajući potrebu za jaćanjem kapaciteta i odgovorom na buduće izazove tržišta. Nasuprot tome, 33% kompanija ne predviđa povećanje broja zaposlenih, dok svega 4% očekuje smanjenje radne snage u narednom periodu. Razlozi koje kompanije navode za neplaniranje novih zapošļavanja ili za moguće smanjenje broja radnika djelimično su ukorijenjeni u trenutnim poslovnim uslovima, ali i u strukturnim promjenama koje oblikuju tržište rada. Više ispitanika ističe da je postojeći broj uposlenih dovoljan za trenutne kapacitete, te da ulaganja u nove tehnologije i digitalizaciju smanjuju potrebu za dodatnom radnom snagom. Dodatni razlozi uključuju stabilan obim posla, nepovoljnu ekonomsku situaciju, smanjeni budžet, regulatorna ograničenja i političku neizvjesnost. Neke kompanije naglašavaju da automatizacija i poboljšanje efikasnosti također utiču na odluke o zapošļavanju. U konačnici, odgovori kompanija jasno pokazuju da se planovi zapošļavanja u narednim godinama oblikuju spojem tržišnih očekivanja, tehnoloških promjena, regulatornih ograničenja i makroekonomskih okolnosti koje utiču na poslovne odluke privrednih subjekata u BiH.

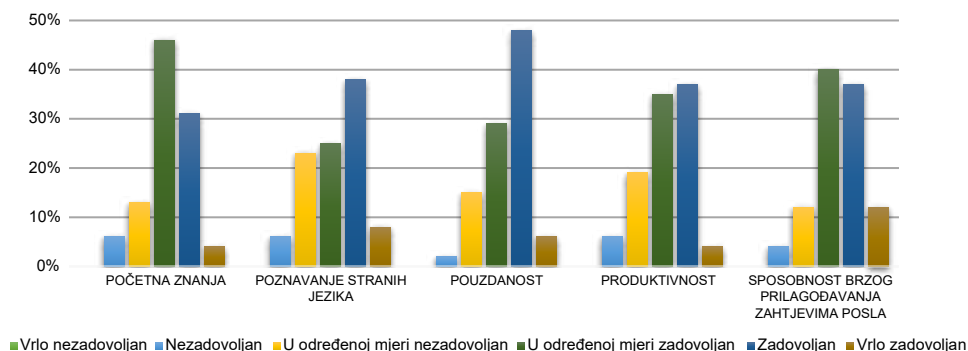
PLANIRANI BROJ NETO NOVIH ZAPOSLENJA U NAREDNE TRI GODINE

Među kompanijama koje planiraju zapošljavanje novih radnika u narednom trogodišnjem periodu, najveći dio, odnosno 78%, planira angažovati između 10 i 50 novih zaposlenih. Trinaest posto planira značajnije širenje tima, zapošljavajući preko 100 novih radnika, dok 9% kompanija predviđa zapošljavanje između 50 i 100 novih djelatnika.

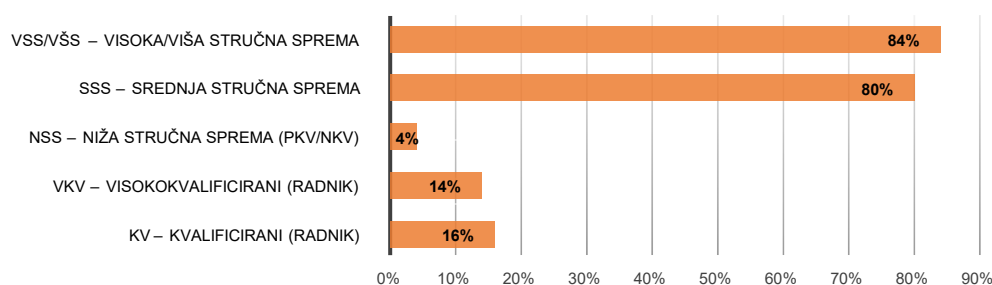
STRUČNOST I POUZDANOST LJUDSKIH RESURSA U BIH

Prema ocjenama članica VSI, ljudski resursi u Bosni i Hercegovini odlikuju se visokim nivoom pouzdanosti i solidnim poznavanjem stranih jezika, što se ističe kao njihova najznačajnija prednost. Ove karakteristike doprinose stabilnosti poslovnih procesa i olakšavaju komunikaciju unutar međunarodnih timova, što je posebno važno za kompanije koje posluju na globalnom tržištu. U određenoj mjeri kompanije su zadovoljne i inicijalnim stručnim znanjima zaposlenih, kao i njihovom sposobnošću da se prilagode novim radnim zadacima i tehnologijama. Ipak, u većini slučajeva ova znanja zahtijevaju dodatna ulaganja u obuku i kontinuirano profesionalno usavršavanje. Najviše zabrinutosti članice izražavaju u pogledu produktivnosti radne snage, koja je ocijenjena kao najslabiji segment. Ovaj izazov često se povezuje s nedovoljno moderniziranim obrazovnim sistemom, ograničenim pristupom specijaliziranim treninzima i sporijom tehnološkom transformacijom u pojedinim sektorima. Stoga se unapređenje produktivnosti nameće kao ključni prioritet za jačanje konkurentnosti i dugoročni ekonomski razvoj zemlje.

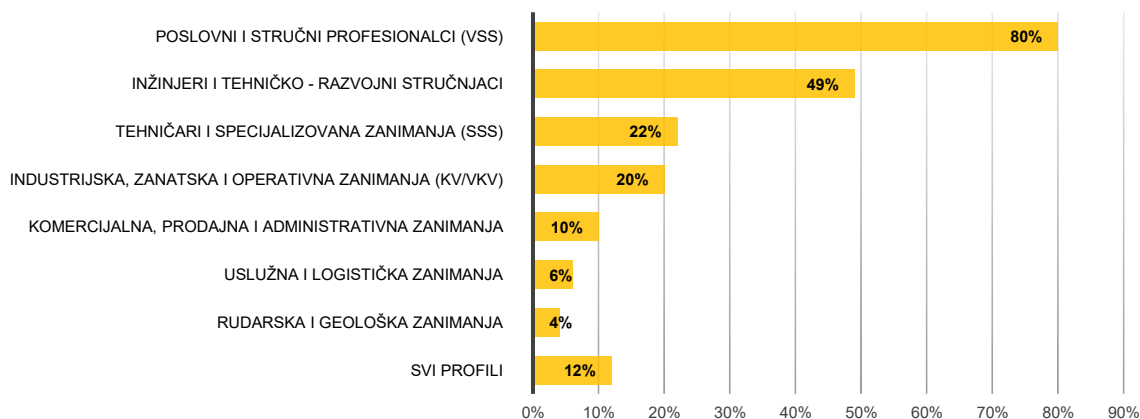
POTREBNI PROFILI RADNIKA

Analiza rezultata istraživanja jasno pokazuje da će članice VSI u narednom periodu najviše tražiti visokoobrazovane stručnjake – čak 84% kompanija iskazuje potrebu za ovim profilima. Odmah iza njih nalaze se radnici sa srednjom stručnom spremom, koje planira zapošljavati 80% anketiranih kompanija, što potvrđuje stabilnu potražnju za tehničkim i operativnim kadrom. Kada je riječ o specijaliziranim tehničkim zanimanjima, 14% kompanija planira angažman visokokvalificiranih (VKV) radnika, dok 16% navodi potrebu za kvalificiranim (KV) radnicima, uglavnom u sektorima koji zahtijevaju specifična praktična znanja. Najmanju potražnju čine niskokvalificirani profili (PKV i NKV), za koje interes izražava svega 4% članica. Ovaj podatak ukazuje na sve veće usmjerenje investitora ka strukturama radne snage sa višim nivoom obrazovanja i stručnih kompetencija, što reflektuje i šire tržišne trendove modernog poslovanja.

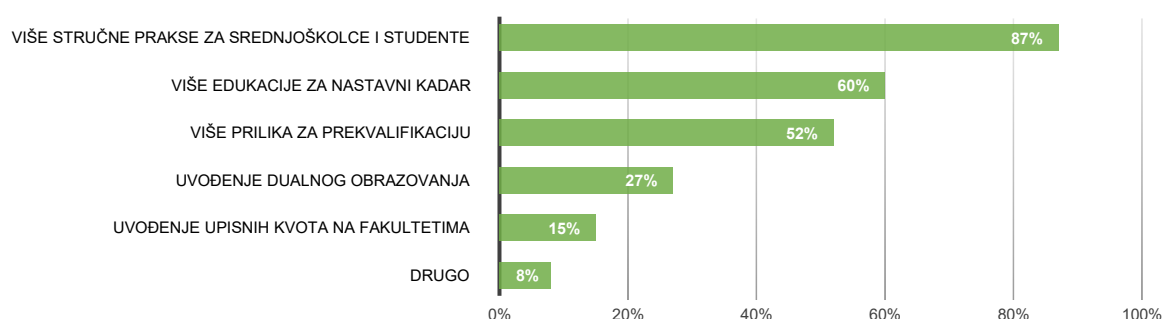
POTREBNA ZANIMANJA/VJEŠTINE

Prema rezultatima istraživanja, članice VSI iskazuju najveću potrebu za visokoobrazovanim stručnim profesionalcima, koji zauzimaju prvo mjesto na listi traženih profila (80%). Među njima se posebno izdvajaju ekonomisti i to naročito, finansijski stručnjaci, analitičari, računovođe, revizori, kao i eksperti za poslovni razvoj, upravljanje rizicima, te key account i category menadžeri. Visoko su rangirani i pravници, psiholozi te magistri farmacije i hemije, što odražava rastuću potrebu za multidisciplinarnim znanjima. Na drugom mjestu nalaze se inženjerska zanimanja, koja traži 49% kompanija. Najveća potražnja bilježi se za inženjerima elektrotehnike, mašinstva, telekomunikacija, geologije, informatičkih tehnologija, građevine i tehnoloških nauka. Treće mjesto na listi najtraženijih zanimanja zauzimaju tehničari i stručnjaci specijaliziranih profila (22%). Najzastupljeniji su elektrotehničari, mehatroničari, tehničari različitih smjerova, tehnolozi i farmaceutsko-hemijski tehničari. Industrijska, zanatska i operativna zanimanja nalaze se na četvrtom mjestu (20%), pri čemu se najviše traže bravari, monter, servisni tehničari, varioci, operateri na mašinama i dizalicama, kao i fabrički radnici tehničke struke. Komercijalna, prodajna i administrativna zanimanja zauzimaju peto mjesto sa 10%. Najtraženiji su prodajni savjetnici, trgovci i administrativni referenti, što potvrđuje važnost kvalitetne prodajne i administrativne podrške u savremenom poslovanju. Na posljednjim mjestima, sa udjelom manjim od 10%, nalaze se uslužna zanimanja poput konobara, vozača i dostavljača te rudarsko-geološka zanimanja. Zanimljivo je da je 12% članica VSI istaklo kako imaju potrebu za radnicima iz svih kategorija zanimanja, što ukazuje na širok spektar razvojnih aktivnosti unutar ovih kompanija.

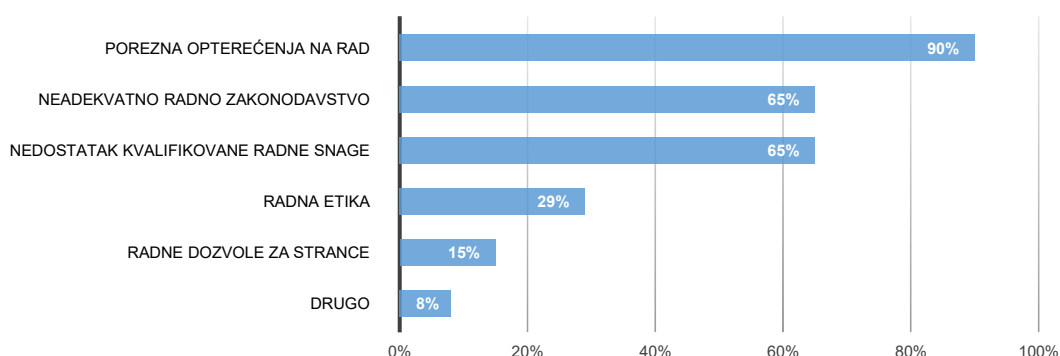
PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE OBRAZOVNOG SISTEMA U BIH

Na pitanje koje bi preporuke uputili donosiocima odluka s ciljem usklađivanja obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini s potrebama tržišta rada, članice VSI su izdvojile nekoliko ključnih prioriteta. Kao tri najvažnije preporuke istaknute su: uvođenje većeg obima stručne prakse za srednjoškolce i studente (87%), kontinuirana edukacija i profesionalni razvoj nastavnog kadra (60%), te otvaranje više prilika za prekvalifikaciju radno sposobnog stanovništva (52%), imajući u vidu veliki broj osoba sa suficitarnim zanimanjima koje se nalaze na evidencijama zavoda za zapošljavanje. Uvođenje dualnog obrazovanja podržalo je 27% članica VSI, dok se 15% zalaže za definisanje upisnih kvota na visokoškolskim ustanovama u skladu sa stvarnim potrebama tržišta rada. Pored kvantitativnih podataka, anketirane kompanije dodatno su naglasile važnost nekoliko sistemskih promjena. Među njima se ističu: podsticanje mladih na kritičko razmišljanje i primjenu teorijskog znanja u praktičnom okruženju, osiguravanje obrazovnog sistema koji prati međunarodne trendove, inovacije i pozitivne prakse, te unapređenje kvalitete nastavnih programa kako bi nudili konkretna, primjenjiva i funkcionalna znanja. Članice su posebno naglasile da se sve češće uočava nedostatak praktično upotrebljivog znanja među mladima, što dodatno potvrđuje potrebu za reformom obrazovnih sadržaja. Kao važna preporuka istaknuta je i izrada dugoročne strategije planiranja potrebnih kadrova, koja bi omogućila pravovremeno prilagođavanje obrazovnih politika potrebama privrede.

NAJVEĆE PREPREKE ZA STVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA

Prema mišljenju članica Vijeća stranih investitora, tri najveće prepreke za kreiranje novih radnih mjesta u BiH odnose se prvenstveno na visoka porezna opterećenja na rad – čak 90% kompanija smatra da upravo porezi i doprinosi predstavljaju ključnu barijeru zapošljavanju. Na drugom mjestu nalazi se neadekvatno radno zakonodavstvo (65%), koje ne prati evropske trendove mobilnosti radne snage niti omogućava potrebnu fleksibilnost na tržištu rada. Isti procenat kompanija (65%) ističe da nedostatak kvalifikovanih radnika predstavlja također značajnu prepreku, što dodatno otežava pronalazak adekvatnog kadra. Radna etika je prepoznata kao manje važan faktor – 29% kompanija je navodi kao izazov, dok radne dozvole za strance (15%) predstavljaju relativno manju prepreku zapošljavanju. Kao dodatne izazove u procesu kreiranja novih radnih mjesta, članice VSI navode i nedostatak stabilnog političko-ekonomskog ambijenta za razvoj privrede i privlačenje stranih investicija, nedovoljnu tržišnu tražnju, nedostatak novih investicija, kao i određene regulatorne nedostatke koji usporavaju poslovne procese u pojedinim sektorima.

MAESTRO SUITS

MAJDAN-KUTI
KAMPIONAT ZRINJA

ManpowerGroup

mastercard.

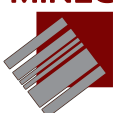
McCANN
SARAJEVO

MEGGLE

MESSER
Gases for Life

 banka

 MIKROELEKTRONIKA A.D.

MINECO

 MOLSON COORS BH
beverage company

 m:tel *imate prijatelje!*

MT-KOMEX BH
ENERGY SOLUTIONS D.O.O.

NLT
The Way of Logistics

 NIS **NLB Banka**

PETROL

 PHILIP MORRIS
BH D.O.O. SARAJEVO

 ProCredit Bank

pwc

 Raiffeisen
BANK dd
Bosna i Hercegovina

RECOVERED
CARBON BLACK
RCB Nanotechnologies

SAGA RS
new frontier group

SHP CELEX

sijercic/partners

 ŠIŠECAM
CHEMICALS

SKF

Članica Steiermärkische Sparkasse
SPARKASSE

SCO
STUDEN & CO Holding

TeleGroup

telemach **TELEMAX**

tw•d•ts
media

 UniCredit Bank

VAREŠKI MINERALI

Violeta

WOLF THEISS

wpd
think energy

YTONG

ZGI
ZAGREBINSPEKT
PODUZEĆE ZA KONTROLU I INŽENJERING d.o.o. Mostar

 Ziraat Bank
More than a Bank

ZEOCHEM®

FIC